

14. Вирок Вінницького міського суду Вінницької області від 18 квіт. 2022 р. у справі № 127/22885/21. Єдиний державний реєстр судових рішень: [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103984748>.

15. Вирок колегії суддів Київського районного суду міста Одеси від 23 лют. 2021 р. у справі № 947/15030/20. Єдиний державний реєстр судових рішень: [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/95085393>

16. Вирок Печерського районного суду міста Києва від 29 берез. 2019 р. у справі № 757/52213/18-к. Єдиний державний реєстр судових рішень: [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81073338>

17. Вирок Святошинського районного суду м. Києва від 18 жовт. 2018 р. у справі № 759/2920/18. Єдиний державний реєстр судових рішень: [сайт]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77229168>.

Перепічка Надія Григорівна,
ад'юнкт кафедри кримінології
та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ

Анотація У тезах автором досліджено актуальні питання щодо проблем діяльності органу пробачії в Україні. Визначено основні проблеми та механізм забезпечення діяльності органу пробачії, оскільки наявна правова база не забезпечує повною мірою відповідні умови для ефективного виконання завдань цього органу. Акцентовано увагу на доцільності проведення корекційної роботи із особами, які відбувають покарання, щодо подальшої мінімізації факторів ризику вчинення ними повторних злочинів.

Ключові слова: пробачія, проблеми, інститут пробачії, представники органу пробачії.

Summary In theses, the author researches topical issues related to the problems of the probation body in Ukraine. The main problems and the mechanism of ensuring the activity of the probation body are identified, since the existing legal framework does not fully provide the appropriate conditions for the effective performance of the tasks of this body. Attention is focused on the expediency of carrying out correctional work with persons serving a sentence in order to further minimize the risk factors of their committing repeated crimes.

Keywords: probation, problems, institution of probation, representatives of the probation body.

Дослідження проблем діяльності органу пробачії, що функціонує в Україні, наразі набирає дедалі більшої актуальності, адже соціальна адаптація осіб, звільнених від відбування покарання, – один із важливих напрямів не лише профілактики вчинення нових злочинів цієї категорією осіб, але й профілактики злочинності

загалом. Від того, наскільки успішним буде вирішення проблем, з якими стикається зазначена категорія громадян, залежить успішність інтеграції звільненого в суспільство, а зрештою і зменшення ризику вчинення ним нового злочину [1, с. 94].

Пробація – досить новий для України інститут, упровадження якого, на відміну від інших зарубіжних країн, характеризувалося введенням нових функцій та покладенням нових завдань упродовж досить обмеженого часу та за наявності обмежених ресурсів.

Під час дослідження проблемних питань правового регулювання пробації в Україні варто акцентувати увагу на доцільності вдосконалення правових механізмів забезпечення діяльності органу пробації, оскільки наявна правова база не забезпечує повною мірою відповідні умови для ефективного виконання завдань цього органу.

Також соціально-психологічна робота, що проводиться представниками пробації, є одним з першочергових напрямів, який потребує подальшого розвитку і вдосконалення для формування нового інституту в кримінально-виконавчій системі, покликаного сприяти суб'єктам пробації у виправленні і подальшій ресоціалізації.

Так, представник персоналу органу пробації – це в першу чергу соціальний працівник, що володіє технологією надання соціальної допомоги суб'єктам пробації, здатний організувати роботу свого громадського помічника і процес виховного впливу на суб'єкт пробації. З урахуванням призначення пробації в зазначених підрозділах має бути присутня нормальна робоча атмосфера, створена на основі психологічної сумісності представників пробації. Необхідно проводити соціально-психологічну роботу з працівниками пробації, спрямовану на підвищення ділових якостей.

Представник персоналу органу пробації повинен чітко та зрозуміло роз'яснити суб'єктам пробації їх права та обов'язки, умови їх випробувального терміну, часто коригуючи свій стиль спілкування і мову тіла таким чином, щоб переконатися, що особи їх розуміють і відчують себе з ними максимально доступно. Вони також повинні мати навички співпраці та спілкування з іншими працівниками правоохоронних органів і соціальними працівниками для надання підтримки суб'єктам пробації.

Разом з тим, представники служби пробації повинні мати базові знання з психології. При спілкуванні з суб'єктами пробації представнику служби пробації важливо розуміти психологію злочину, який вчинив правопорушник.

Крім того, надзвичайно важливі організаційні навички, так як представники служби пробації зазвичай працюють із значною кількістю суб'єктів пробації.

Створення моделі пробації майбутнього включає в себе етапи, які передбачають певний зміст: наповнення банку даних певними ситуаціями; створення певних ситуацій, в яких вирішуються завдання, що стоять перед персоналом органу пробації; визначення блоку знань, умінь і

навичок, якими повинен володіти персонал органу пробації; визначення системи якостей, якими повинен володіти представник органу пробації.

На основі зазначених компонентів повинна складатися освітня діяльність для забезпечення планованої моделі пробації.

Основними цілями створюваної моделі пробації є: визначення сучасних кваліфікаційних вимог для представників пробації, підбір і розстановка кандидатів на службу в пробацію, постійне підвищення освітнього та професійного рівня на основі безперервного освітнього процесу за такою системою: навчальний заклад – підвищення кваліфікації – підготовка і перепідготовка.

Слід зазначити, що важливість наявності у працівника соціальної освіти, або ж навичок роботи в соціальній сфері обумовлена тим, що це сприятиме:

по-перше кращому розумінню суб'єктів пробації, зокрема їх індивідуальних характеристик, сприйняття їх особистості, без прив'язки до скоєного ними кримінального правопорушення та їх кримінального минулого, що в свою чергу повинно сприяти позитивним змінам;

по-друге здійснення професійних суджень у складних ситуаціях, які можуть завдати шкоди як суб'єкту пробації так і громадськості;

по-третє якісне планування відповідних заходів для кожного конкретного суб'єкта пробації з метою сприяння позитивним змінам у їх поведінці, зменшенні ймовірності вчинення ними повторного кримінального правопорушення та їх реабілітації;

по-четверте якісне збалансування потреб, прав та обов'язків як суб'єкта пробації так і загальних потреб захисту громадськості.

Крім того, орган пробації може інформувати засоби масової інформації і громадськість про діяльність служби пробації для ліпшого розуміння її ролі та значення для суспільства [2]

Отже, проаналізувавши особливості здійснення діяльності органу пробації, акцентуємо увагу на проблемних питаннях, а саме на недосконалості механізму та нормативно-правової бази даного інституту. Пробація в Україні на сьогодні перебуває на етапі свого розвитку та вдосконалення, а отже є низка питань в діяльності вказаного органу, які потребують вирішення. З цією метою важливим також є врахування досвіду прогресивних іноземних держав щодо основних напрямів діяльності органу пробації та шляхів його вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Виноградова С. О. Сучасний стан та перспективи розвитку інституту пробації в Україні. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Т. 2, 2019. URL: <http://apnl.dnu.in.ua/ tom2/21.pdf>.

2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про Пробацію» / за заг. ред. Копиленка О. Л., Бараша Є. Ю. Київ 2019. URL: https://www.researchgate.net/profile/YevgenBarash/publication/332230121_naukovopraktychnij_komentar_do_zakonu_ukraini_pro_probaciju/links/5ca75f63a6fdcca26dffe0c6/naukovo-praktychnij-komentar-do-zakonu-ukraini-pro-probaciju.pdf.